

ВЕСЕЛА КАРАИВАНОВА-НАЧЕВА, ПОДУПРАВИТЕЛ НА НАЦИОНАЛНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ (НОИ):

Нараства броят на пенсионерите, които получават пожизнена добавка от Учителския пенсионен фонд към пенсията си

Синдикатът на българските учители винаги е бил както надежден партньор на НОИ, така и точен коректив

- През 2020 г. COVID-пандемията засегна всички сфери на живота. Повлия ли тя върху развитието на Учителския пенсионен фонд? Бихте ли представили актуалното състояние на Фонда и неговата доходност?

- Вярно е, че пандемията от коронавирус се отрази върху всички сфери на живота, в това число и върху осигурителната система.

Състоянието на Учителския пенсионен фонд обаче е стабилно. Що се отнася за 2020 г., само през март, април и май броят на лицата, осигурени с учителски стаж, е бил малко по-малък в сравнение със същите месеци на предходната година. В допълнение благодарение на предприетите от правителството мерки за увеличаване на възнагражденията на педагогическия персонал през миналата година декларираният осигурителен доход на учителите е значително по-голям спрямо предходната. Това води до увеличаване на приходите от осигурителни вноски. По предварителни оценки, приходите от осигурителни вноски за 2020 г. ще достигнат 71,7 млн. лв., което е с близо 15 на сто повече от отчетната стойност за 2019 г.

Приходите на Фонда от инвестиции зависят преди всичко от възможностите за влягане на временно свободните средства за придобиване на държавни ценни книжа, емитирани от българското правителство. През 2020 г. очакваме приходите от инвестиции да са около 9,3 млн. лв., при 11,5 млн. лв. през 2019 г.

Учителският пенсионен фонд ще

завърши годината с излишък, по наши оценки – около 34,2 млн. лв., малко повече от 2019 г., когато излишъкът е бил 33,8 млн. лв.

От такава гледна точка, състоянието на Учителския пенсионен фонд е добро и пандемията от коронавирус не оказва съществено влияние върху него.

- Какви са тенденциите – към увеличаване или снижаване на броя на получателите на пенсия и добавки от Учителския пенсионен фонд? Колко учители са се възползвали от средствата на Фонда? Каква е средната добавка към пенсията за 2020 г.?

- През последните години е налице плавен спад в броя на получателите на пенсия за ранно пенсиониране. Докато през 2017 г. той е бил 2042, в края на 2020 г. пенсия в намален размер са получили 1792 лица. Броят на изплащаните от Учителския пенсионен фонд пенсия в пълен размер е относително постоянен. През декември 2020 г. такива пенсия са изплатени на 202 лица.

Запазва се тенденцията да нараства броят на пенсионерите, които получават пожизнена добавка от Учителския пенсионен фонд към пенсията си. През 2017 г. добавки са получавали 25 109 лица, а в края на 2020 г. техният брой достигна 30 467. Средният размер на добавката през декември 2020 г. е 95,43 лв.

- По време на пандемията увеличи ли се броят на учителите, желаещи да упражнят правото си на ранна пенсия?

- Броят на новоотпуснатите пенсия за ранно пенсиониране намалява. За първите девет месеца на 2020 г. са отпуснати 378 пенсия, докато за деветмесечното на 2018 г. и 2019 г. са отпуснати съответно 471 и 404 пенсия. Така че пандемията не доведе до обръщане на тенденцията все повече учители да предпочитат да остават на работа след натрупване на необходимия учителски стаж и навършване на възрастта за придобиване право на пенсия от Учителския пенсионен фонд.

- Госпожо Карайанова, поздравяваме Ви с избирането Ви за четвърти мандат като подуправител на НОИ. Моля да споделите Вашите идеи и прогнози за развитието на Учителския пенсионен фонд.

- Благодаря Ви за поздравленията. В качеството ми на подуправител, ще продължа усилията за подобряване на

начина, по който НОИ администрира Учителския пенсионен фонд. Важна стъпка в тази посока е заздравяване на взаимодействието със заинтересованите страни и осигуряване на достъпна информация за състоянието на Фонда.

Що се отнася за прогнозите за развитието му, при запазване на текущите параметри, в краткосрочен и средносрочен план фискалните рискове пред Фонда не са големи. За 2021 г. са планирани приходи от 87,3 млн. лв., в които най-голям дял имат приходите от осигурителни вноски (близо 92 на сто от общите приходи). Разходите възлизат на 58,1 млн. лв., около 72 на сто от които са разходи за добавки към пенсията.

В същото време Фондът не е защитен от демографските промени. Ако погледнем данните на НСИ за разпределението на педагогическия персонал по възраст, ще забележим, че близо 50 на сто са на възраст на 50 и повече години. Следователно в краткосрочен и средносрочен план броят на хората, които ще ползват права от Фонда, било то пенсия или добавка, ще нараства. Осъвременяването на пенсията е другият фактор, който ще води до увеличение на разходите на Фонда.

От друга страна, има основания да се очаква, че в следващите години Фондът ще разчита все повече на приходите от осигурителни вноски, които и към момента съставляват над 90 на сто от общите приходи. Така че от съществено значение за състоянието на Фонда ще е не само начинът, по който образователната система ще отговори на предизвикателството на намаляващата раждаемост и по-малкия брой ученици, но и от подхода, който ще бъде приложен при управлението на генерационния преход.

Но както вече казах, финансовото състояние на Учителския пенсионен фонд е стабилно и ще остане такава в краткосрочен план, а имайки предвид и стойността на нетните активи – и в средносрочен план. През следващите три години се очаква разходите да нарастват по-бързо от приходите от осигурителни вноски, като от около 72 на сто през 2021 г. те ще достигнат около 89 на сто през 2023 г. Въпреки това приходите от осигурителни вноски ще надхвърлят разходите за изплащане на пенсия и добавки и Фондът ще остане на излишък.

- По повод на исканията на Синдиката на българските учители, през месец февруари м.г. приложено бяха изпратени до Вас - писмо (изх. № 18 от 08.01.2019 г.) до д-р Бисер Петков – министър на труда и социалната политика, и писмо (изх. № 1087 от 23.12.2019 г.) до г-жа Деница Сачева – министър на труда и социалната политика. Вие отговорихте, че евентуални промени по отношение на Учителския пенсионен фонд биха могли да станат факт най-рано през 2021 г. Предвидени ли са необходимите за тях средства в Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2021 г.? Какво е Вашето мнение и кога могат да бъдат осъществени посочените в писмата искания?

- Запознати сме с предложенията на Синдиката на българските учители за увеличаване на добавката, изплащана от Учителския пенсионен фонд, от 0,33 на 0,36 на сто от пенсията за всеки месец, за който има осигурителна вноска във Фонда след придобиване право на пенсия за ранно пенсиониране от Фонда. Това би представлявало увеличение с 9,1 на сто.

НОИ подготви оценка за финансовия ефект от предложението върху бюджета на Учителския пенсионен фонд, като според нас то ще доведе до увеличаване на разходите на Фонда с около 3,8 млн. лв. за 2021 г., с 4,6 млн. лв. за 2022 г. и с 5,5 млн. лв. за 2023 г. При изготвянето на разчета е взет предвид фактът, че броят на изплащаните от Учителския пенсионен фонд добавки се увеличава с около 2000 на годишна база. Взето е предвид и годишното осъвременяване на размерите на пенсията и добавки, считано от 1 юли на съответната година.

- Каква е оценката Ви за партньорството със Синдиката на българските учители?

- Разбира се, изцяло положителна! Синдикатът на българските учители винаги е бил както надежден партньор на НОИ, така и точен коректив. Затова в лично качество и от името на всички колеги от института изказвам благодарност на Синдиката на българските учители за активната и конструктивна позиция и отличното сътрудничество до момента.

Интервю на
Светла СТРУМИНА

Ученици от три училища повишиха успеха си с дигитално обучение и иновативни практики

Продължение от стр. 4

беше адаптирана и пригодена за дигитална среда. Обучението се извършваше основно чрез преживяване. Учениците посещаваха паметници, музеи и др. Наблюдаваха събития, опознаваха природата. Добитите впечатления обсъждаха и излагаха писмено. След като всеки ученик беше готов със своя текст, те бяха споделяни и редактирани от всички останали, с което се насърчава колективната работа, социализацията и по-доброто усвояване на български език. Цялата комуникация на учениците се извършваше през G Suite for Education на Google, а вече редактираните текстове се публикуваха във виртуалната стая на класа. По времето на Френе това е ставало

в училищния вестник. Аналогичен подход беше приложен и в часовете по математика, човекът и природата и човекът и обществото за началния етап, и математика, география и икономика, и история и цивилизация за прогимназиален и гимназиален етап. Изпитванията бяха чрез тестове онлайн, като учениците можеха да получават включително и индивидуални въпроси. По този начин беше измерено нивото на придобитите знания. Включените ученици на партньорите от чужбина бяха 200. Освен български училища, в проекта „Възможности в пъзела от етнически нужди“ по програма „Еразъм+“ се включиха и училища от Турция, Полша и Испания.

Екип на ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с. Скравена

В 174. ДГ „Фют“, гр. София, гори пламъкът на родолюбието

Най-малката общност е семейството, там се поставят основните на моралните и нравствените ценности и добродетели у децата. Ние, учителите, продължаваме да ги надграждаме и да запалваме пламъка на българщината и родолюбието. Осъществяваме идеите си и ги превъплъщаваме в реалност благодарение и на родителите, които ни съдействат и участват активно в общия процес за развитието на младото поколение. Децата са неподправени и търсещи знания, стремят се да подражават и на възрастните. Какъв по-добър начин за учене, със съвместни усилия да изграждаме активни, здрави и любознателни деца. Да бъдем учители е осъзнат избор, отговорност към обществото, любов към децата, себеподдаване, призвание, което следваме със сила и вяра. Вярваме, че децата с тяхната искреност се поддават на възпитанието на възрастните, а те са тези, които трябва да ги даряват с търпение и топлина всеки ден.

Когато възпитаниците ни от група „Бърборино“ бяха във втора

група, заедно изработихме нашата първа книжка за будителите, като започнахме с най-познатите им имена. Днес те вече са в четвърта група, а ние продължаваме да им предаваме българския дух и традиции. Вече познават много от будителите на България и това бе поводът за нашия емоционален онлайн урок, посветен на тях, по времето на който пресъздадохме славните им дела в кръстословици, пяхме български песни и гледахме изпълнения на „Де е

България“, „Радецки“, „Тих бял Дунав“, а атмосферата бе вълнуваща.

Урокът още веднъж доказва силата на съвместната ни дейност заедно с родителите, които също се включиха. Заедно с бъдещото поколение продължаваме да пазим ревностно историята на България, българския дух и достойнство.

Ваня ПЛАТОНОВА,
учител в 174. ДГ „Фют“,
гр. София